

22. OZON PANELİ

Alternatif sođutkanlar özelinde Türkiye’de sektörün durumu ve geçiş sürecinde gereken adımlar

LEVENT AYDIN

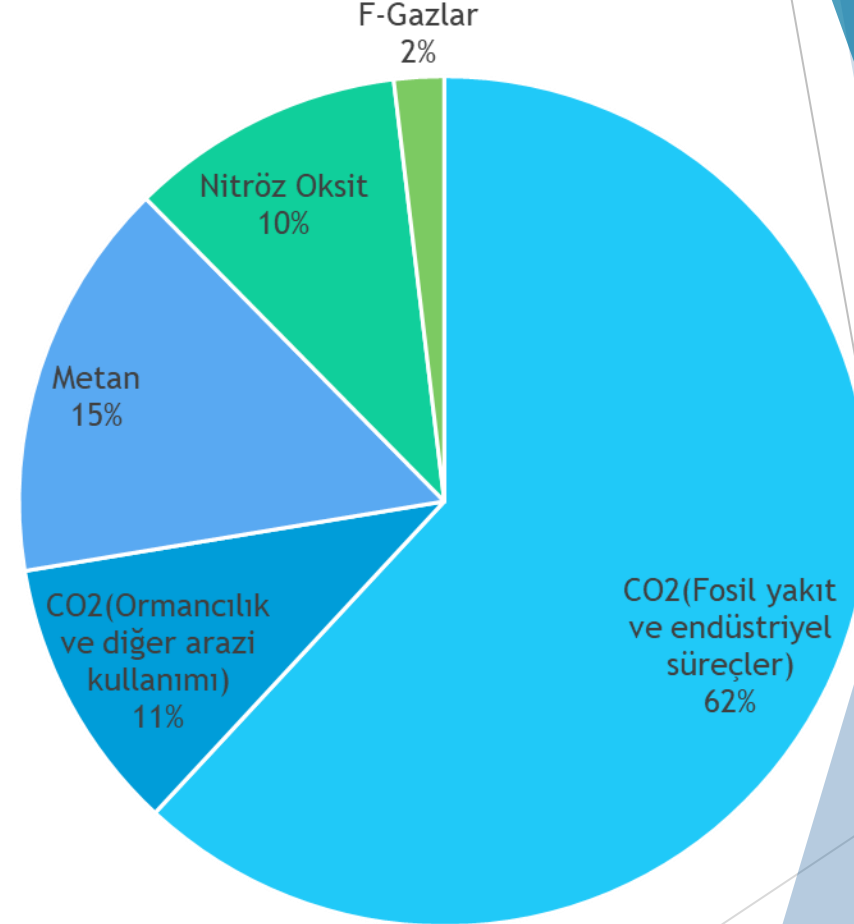
TOBB Türkiye İklimlendirme Meclisi
Tarım Ürünleri ve Soğuk Zincir Komisyonu Başkanı

İstanbul, 29 Aralık 2022

Küresel Gaz Emisyonları

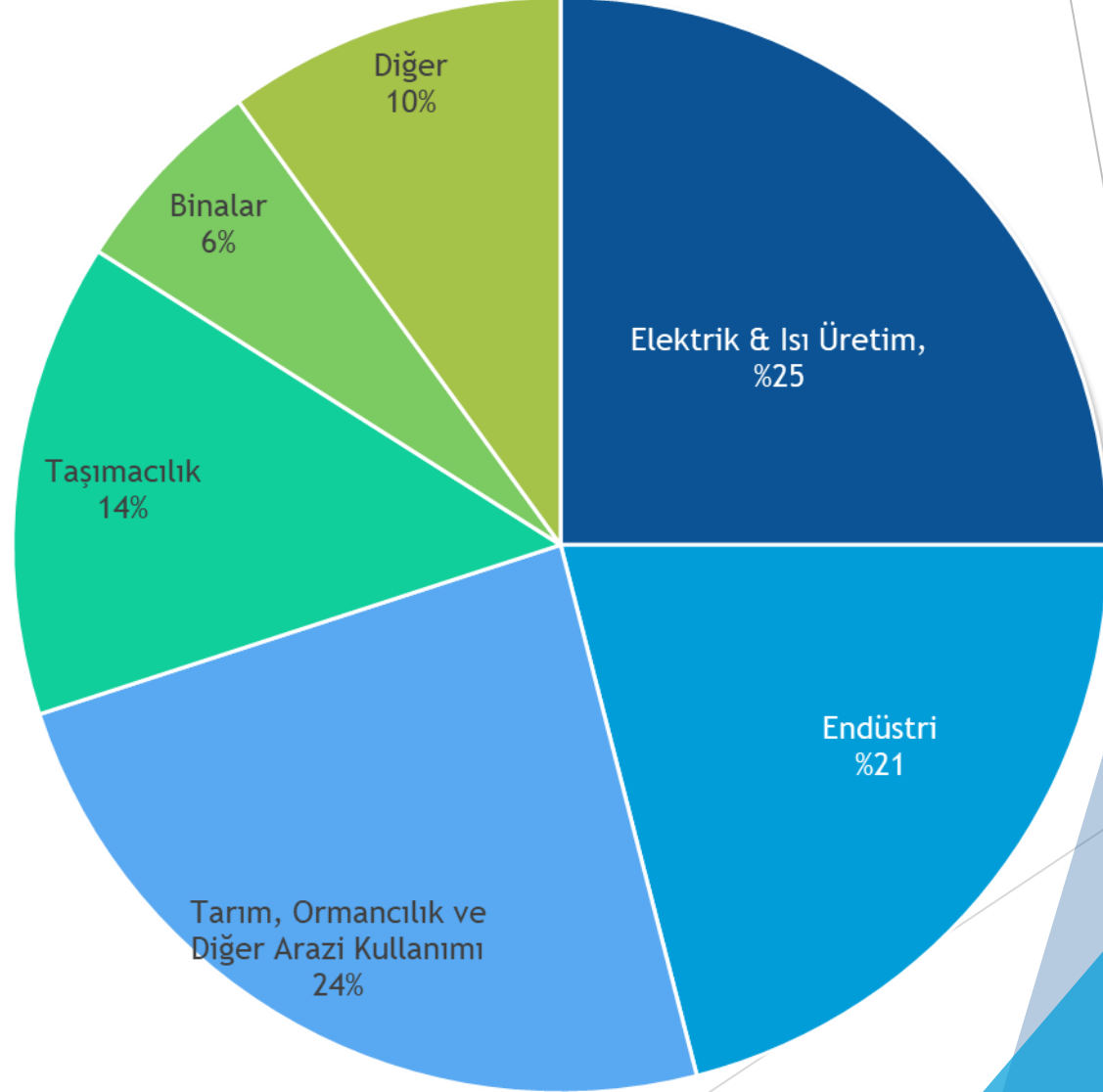
- HVAC/R sistemlerinin çevresel ayak izini azaltma çabası birkaç on yıldır ön plana çıkmıştır.
- Önemli ölçüde **ODP'ye (Ozon Tüketim Potansiyeli)** sahip soğutucu akışkanların, özellikle CFC'lerin ve HCFC'lerin ortadan kaldırılması önem kazanmaya başladı.
- HVAC/R endüstrisinde kullanılan soğutucu akışkanlar, toplam sera gazı emisyonlarının küçük bir yüzdesini temsil etse de çok dikkat çekmektedir. (**%2**) Bunun nedeni, HFC'lerin, karbondioksit ve diğer sera gazlarına kıyasla küresel ısınma üzerinde daha büyük etkiye sahip olmasıdır.
- HVAC/R endüstrisinin karşı karşıya olduğu güncel bir zorluk, soğutucu akışkanların yalnızca küresel ısınma potansiyellerine (GWP) dayalı olarak düzenlenmesidir.

Küresel Gaz Emisyonları

Ekonomik Faaliyetlere GÖre KÜresel Gaz Emisyonları

- Elektrik & Isı Üretimi
- Endüstri
- Tarım, Ormancılık ve Diğer Arazi Kullanımı
- Taşımacılık
- Binalar
- Diğer

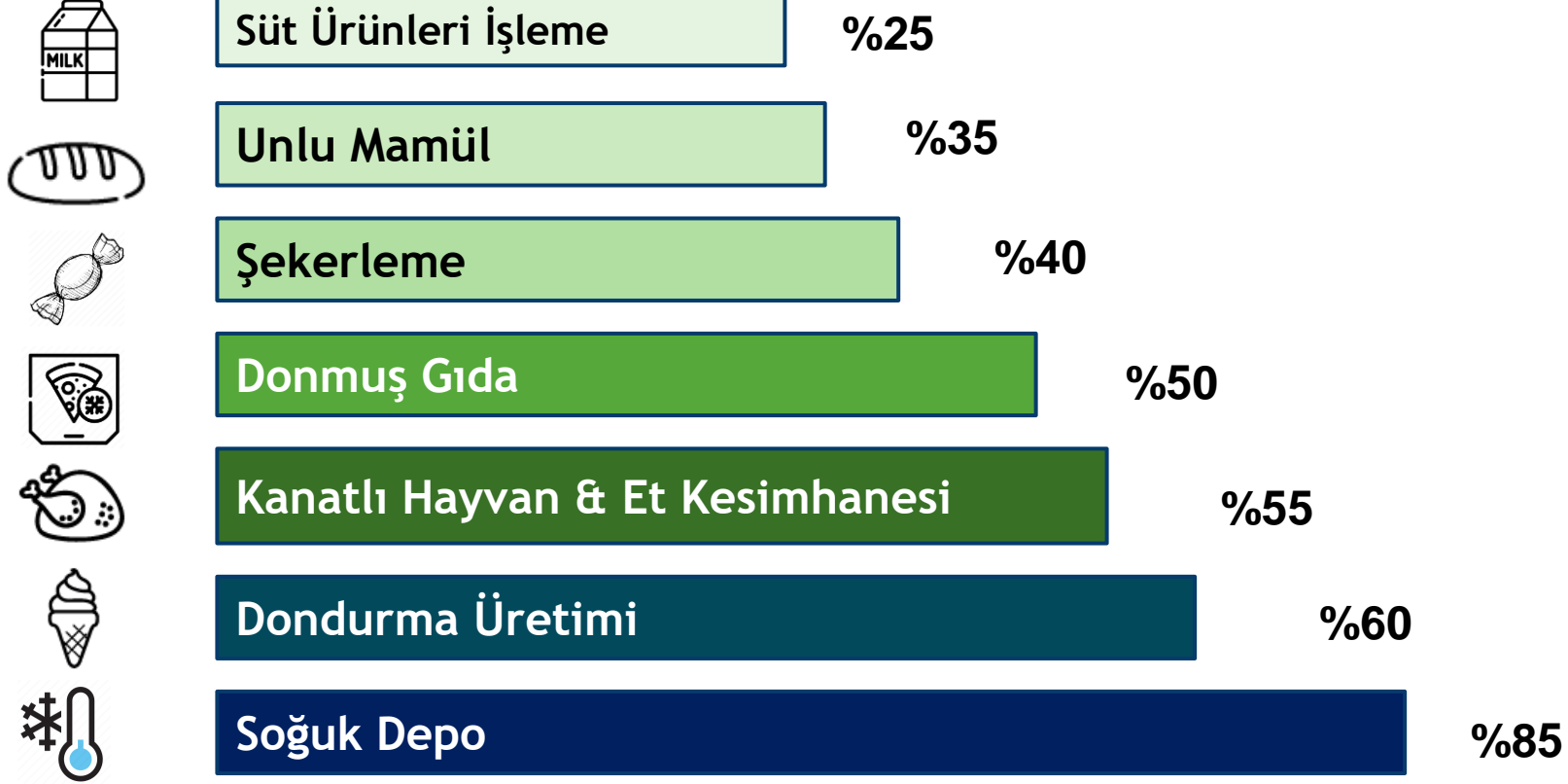
Bugün, küresel elektrik tüketiminin yaklaşık %17'si soğutma ve klimalardan kaynaklanmaktadır.

BİR SOĞUK DEPO TESİSİNDEKİ SOĞUTMA SİSTEMİ, TOPLAM SAHA ENERJİ TÜKETİMİNİN YAKLAŞIK %70'İNİ OLUŞTURABİLİR.

YAPILACAK İYİLEŞTİRMELERLE, SOĞUTMA TESİSLERİNDE %50'YE KADAR ENERJİ TASARRUFU OLABİLİR.

Farklı Soğutma Endüstrisi Sektörlerinde Kullanılan Elektrik

Verimli Sistem Tasarımının Faydaları

Enerji maliyetlerini azaltır

İşletme ve bakım maliyetlerini azaltır

Sistem güvenilirliği geliştirir

Sistem güvenliğini geliştirir

Üretkenliği arttırır

Soğutma yükü ve ekipman kapasitesinin daha iyi eşleştirilmesini sağlar

Daha iyi bir çalışma ortamı sunar

Kaynak tüketimi ve sera gazı emisyonlarını azaltır

Nereden başlayalım? Etkili sistem tasarımı!

Sisteme uygun soğutucu akışkan seçimi

Müşteri ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak etkin sistem tasarımı

Sistem tasarımında enerji tüketim noktaları ile birlikte atık ısı noktalarının belirlenmesi

Enerji tüketimini azaltmak için sistem tasarımını optimize etme

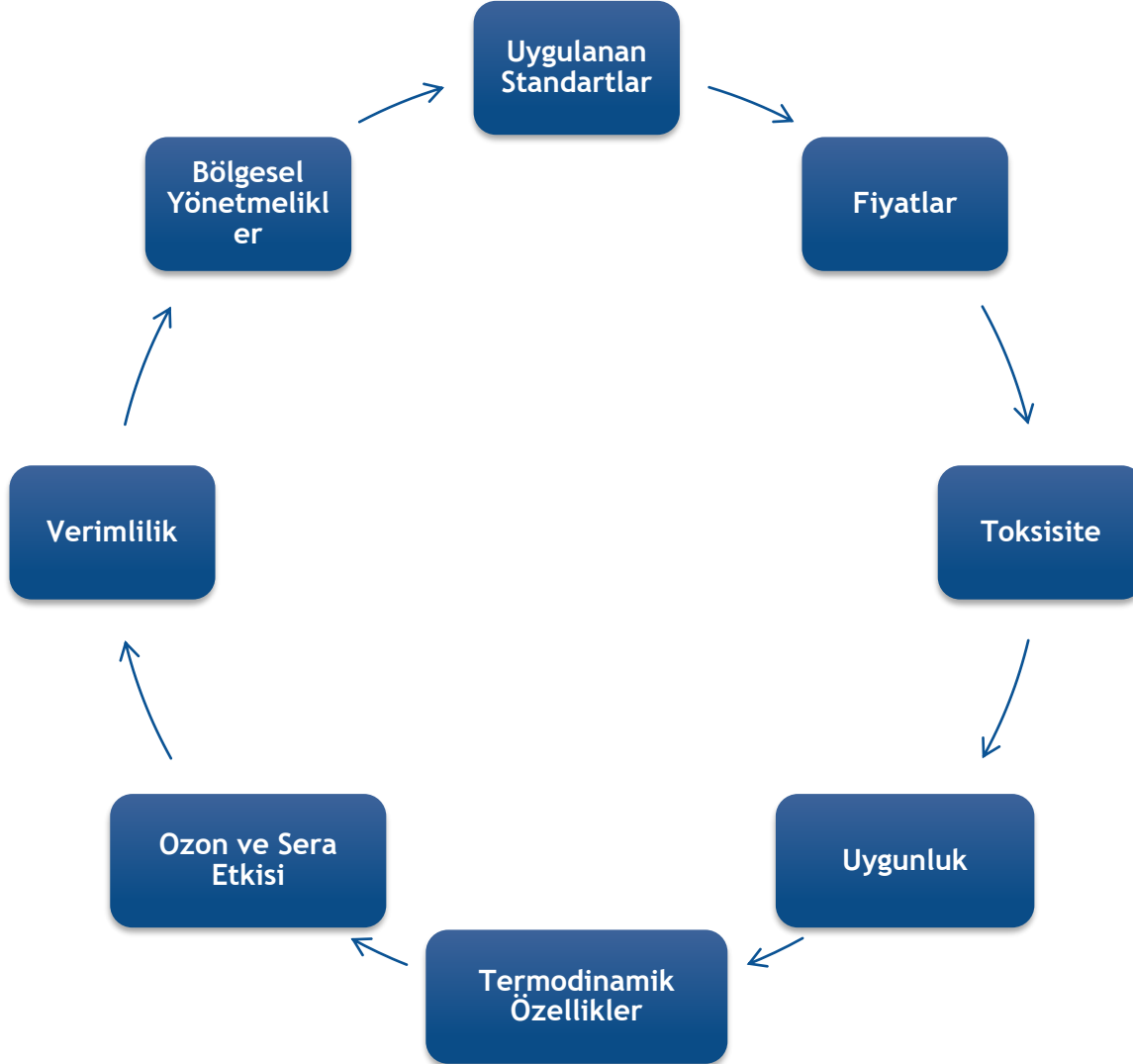

Bunların dışında; İşletim prosedürleri, Ekipman performansı, Etkili kontrol sistemlerinin tasarımı vb.

Soğutucu Akışkanlar

Etkili bir soğutucu akışkan seçimi

Soğutucu Akışkanlar

Soğutucu akışkanların sera gazı etkisi CO2 cinsinden ölçülür ve bir soğutucu akışkanın Küresel Isınma Potansiyeli (GWP) ile temsil edilir.

Global Warming Potential (GWP) of Common Refrigerants

Refrigerant Name	Trade or Common Name	Chemical Abstracts Service (CAS) Name	Global Warming Potential (GWP) ³
R-717	Ammonia	Ammonia	0
R-1224yd(Z)	AMOLEATM 1224yd	(Z)-1-Chloro-2,3,3,3-Tetrafluoropropane	1
R-744 ¹	CO ₂	Carbon dioxide	1
R-1234zd(E)	Solstice zd	Trans-1-chloro-3,3,3-trifluoropropene	1
R-514A	Opton XP30	HFO-1336mzzZ/trans-1,2-dichloroethylene (t-DCE) (74.7/25.3)	2
R-1270	Propylene	Propene, Propylene, Methyl Ethylene	2
R-290	Propane	Propane	4
R-1234yf ²	HFO-1234yf	2,3,3,3-Tetrafluoropropene	4
R-1150	Ethene	Ethene, Ethylene	4
R-600a	Isobutane	Isobutane	5
R-1234ze(E)	Solstice ze	1,3,3,3-Tetrafluoropropene	6
R-170	Ethane	Ethane	6
R-601	Pentane	Pentane	11

Refrigerant Name	Trade or Common Name	Chemical Abstracts Service (CAS) Name	Global Warming Potential (GWP) ³
R-123 ⁴	HCFC-123	2,2-Dichloro-1,1,1-trifluoroethane	77
R-152a	HFC-152a	1,1-Difluoroethane	124
R-32	HFC-152	Difluoromethane	675
R-22	HCFC-22, Freon	Chlorodifluoromethane	810
R-401A	MP39	R-22/R-152a/R-124 (53/13/34)	1182
R-134a ⁷	HFC-134a	1,1,1,2-Tetrafluoroethane	1430
R-407C	--	R-32/R-125/R-134a (23/25/52)	1774
R-410A	Puron, AZ-20	R-32/R-125 (50/50)	2088
R-407A	KLEA 60	R-32/R-125/R-134a (20/40/40)	2107
R-125	HFC-125	Pentafluoroethane	3500
R-404A	HP-62	R-125/R-143a/R-134a (44/52/4)	3922
R-11 ⁶	CFC-11	Trichlorofluoromethane	4750
R-12 ⁶	CFC-12	Dichlorodifluoromethane	10900

Alternatif Akışkanlar

Alternatif soğutucu akışkanlar;
Çeşitli uygulamalarda kullanılan hidroflorokarbonların (HFC'ler), **amonyak**, **karbon dioksit**, **propan** gibi önemli ölçüde daha düşük küresel ısınma potansiyeline (GWP) sahip soğutucu akışkanlardır.

Alternatif Soğutucu Akışkanlıkların Kullanımında Karşılaşılabilecek Sorunlar

- Mevcut sistemin değişmesi ve yeni sistem tasarımı
- Ek personel eğitimi
- Çalışma kurallarına tam uyum gerektiren artırılmış güvenlik önlemleri (Yüksek çalışma basınçları, yanıcılık, toksiklik vb.)
- Yüksek kurulum ve işletme giderleri
- Ürün temininde terminlerin uzunluğu

Bu zorlukların çözümleri için;

Regülasyonların
hızla
uygulanması

Devlet
teşviklerinin
arttırılması

Geçiş
gazlarının
kullanımı

Geçiş sürecinde alternatif bir soğutucu akışkan seçerken nelere dikkat edilmelidir?

Her şeyden önce, mevcut ekipman ile kullanılabilecek soğutucu akışkan tercih edilmelidir.

Gizli ısı, hacimsel kapasite, yoğuşma ısı vb. gibi soğutucu parametreleri aynı ve benzer soğutma kapasitesi vermelidir.

Güvenlik önlemleri açısından mevcut veya yakın bir teknik çözüm yeterli olmalıdır.

Yukarıda bahsi geçen şartlar **R448A ve R449A** gibi ara gazlar için uygundur. Ancak, yakın gelecekte bunların da kullanılmasının yasaklanacağı unutulmamalıdır!

Teşekkürler...

